

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE privind privind participarea României la cel de-al doilea ciclu al Programului de evaluare internațională a competențelor adulților PIAAC 2025-2029 dezvoltat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Prezentul act normativ a fost elaborat la inițiativa Ministerului Educației, în temeiul:

- art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 5, alin. (4) din Ordonanța de Urgență nr. 40/2016 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare și având în vedere prevederile
- art. 115, alin. (1), alin. (2) lit. v și w, respectiv alin. (4) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare,
- art. 115, art. 117 și art. 118 din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, precum și prevederile
- art. 1, alin (7) din Ordonanța de Urgență nr. 90 din 27 octombrie 2023.

De asemenea, proiectul sprijină obiectivul de aderare a României la OCDE, prioritate strategică de politică externă a țării noastre.

2.2. Descrierea situației actuale

Conform Foii de parcurs pentru aderarea României la OCDE, România este evaluată în cadrul procesului de negociere de către 26 de comitete, printre care și Comitetul Politici Educaționale. În cadrul acestui proces, dezvoltarea și implementarea strategiilor naționale privind competențele dintr-o perspectivă a învățării pe tot parcursul vieții au un rol foarte important, marcând necesitatea unei culturi a învățării care începe la naștere, continuă în timpul vieții profesionale și sprijină o viață activă după finalizarea vieții profesionale.

Mai mult, două dintre cele cinci principii cheie enunțate de foaia de parcurs care orientează discuțiile de aderare în domeniul educației au în vedere politicile de dezvoltare a competențelor: colectarea și utilizarea de date pentru a ghida dezvoltarea competențelor, precum și utilizarea instrumentelor de finanțare și a stimulentei pentru a direcționa și încuraja investițiile în dezvoltarea competențelor.

Potrivit indicelui european al competențelor (ESI - European Skills Index) dezvoltat de CEDEFOP pentru a măsura performanța sistemelor naționale de competențe, România se numără printre țările UE cu cele mai slabe rezultate în ceea ce privește dezvoltarea și activarea competențelor (<https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/european-skills-index/country/romania>). Mai puțin de o treime din populația adultă are competențe digitale de bază sau peste nivelul de bază (față de 54 % în UE), iar la nivelul economiei sunt raportate deficite de forță de muncă, inclusiv în meserii esențiale pentru tranziția verde (de exemplu, lucrători din domeniul construcțiilor).

De asemenea, Curtea de Conturi a României a recomandat, ca urmare a acțiunii de audit al performanței “Analiza fundamentării și evoluției situației obiectivului privind creșterea procentului absolvenților de învățământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020”, analiza posibilității înscrierii în vederea participării la Programul de evaluare internațională a competențelor adulților, gestionat de OCDE, pentru evaluarea competențelor dobândite de studenți la absolvirea studiilor universitare.

În aceste condiții, participarea României la PIAAC ar putea contribui la obținerea unei imagini de ansamblu asupra nivelului abilităților de bază ale populației adulte și asupra calității, relevanței și

nivelului de echitate al sistemelor de educație și formare. Posibilitatea identificării factorilor care sprijină sau care influențează negativ nivelul de competență al adulților din România, prezintă interes în vederea orientării și fundamentării politicilor din domeniu, pentru un impact mai bun și o alocare mai eficientă a resurselor financiare.

România participă la evaluarea PISA din anul 2000, iar datele comparabile internațional cu privire la modul în care elevii de 15 ani știu să aplice competențele de citire, matematice și științifice în situații practice sunt considerate un indicator important în privința eficienței sistemelor de educație din țările participante. Participarea României la PIAAC 2025-2029 permite evaluarea modului în care aceste competențe sunt consolidate în timp, atât prin parcurgerea întregului traseu de învățare (învățământ profesional (ISCED 3), învățământ secundar superior (ISCED 4) cât și pe parcursul învățământului superior (ISCED 6-8), în funcție de traseul individual), dar și din perspectiva participării la piața muncii.

Studiul PIAAC oferă oportunitatea de a identifica priorități și arii de intervenție pentru definirea viitoarelor politici de competențe naționale, inclusiv din perspectiva utilizării sau subutilizării lor la locul de muncă, sprijinind totodată analiza modului în care diferitele parcursuri educaționale răspund nevoilor pieței muncii, identificarea categoriilor în risc de excluziune socială, a categoriilor care au nevoie de sprijin pentru calificare/recalificare și/sau care sunt amenințate de redundanța la locurile de muncă curente.

Datele statistice furnizate de studiul PIAAC facilitează o înțelegere mai bună a performanței sistemelor de educație și formare, oferă o imagine de ansamblu cu privire la gradul de alfabetizare a populației adulte, sprijină identificarea unor clivaje între piața muncii și competențele deținute, nivelul de echitate în ceea ce privește accesul la educație și mobilitate educațională, sau tranziția absolvenților spre piața muncii.

Din perspectiva principiului OCDE privind politicile bazate pe date, participarea României la studiul PIAAC 2025-2029 contribuie la consolidarea capacității României de a își construi un sistem de guvernare a competențelor flexibil și adaptabil, care să aducă împreună rezultatele învățării și cerințele pieței muncii. Astfel, Strategia Națională pentru Formarea Adulților 2024-2027, elaborată de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale (adoptată prin Hotărârea de Guvern 1341/2023) este coroborată cu Strategia Națională pentru Educația Continuă a Adulților 2024-2030 (adoptată prin Hotărârea de Guvern 484/2024). Bazele acestora din urmă au fost realizate în cadrul proiectului Edu-C-Ad (SIPOCA 867), derulat în perioada 2020-2023 de Ministerul Educației și Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA), și prevede ca pilon strategic în planul de acțiuni participarea României la studiul PIAAC 2025-2029.

Comisia Europeană folosește rezultatele PIAAC pentru a sprijini eforturile statelor membre de îmbunătățire și reformare a domeniului educației și formării, astfel încât acestea să poată răspunde eficient provocărilor de pe piața forței de muncă și să asigure societăți incluzive.

Interesul României este determinat, pe de o parte de avantajele pe care participarea la acest studiu internațional le oferă, iar pe de altă parte de contextul național și global, privind dinamica de pe piața muncii, capacitatea sistemelor de educație și formare de a asigura competențele căutate de angajatori, gradul de angajabilitate al absolvenților, participarea adulților la învățarea pe tot parcursul vieții etc.

Precizăm că în data de 9 mai 2024, a fost aprobat Memorandumul 15914/9.05.2024 privind aprobarea participării României la al doilea ciclu al PIAAC 2024-2029.

2.3. Schimbări preconizate

PIAAC contribuie la o mai bună înțelegere asupra dezvoltării abilităților prin intermediul educației formale, asupra proceselor de învățare la adulți și rezultatelor inițiativelor din domeniul educației adulților. Prin testarea celor trei domenii de abilități cognitive cheie, studiul permite o bună înțelegere a nivelurilor abilităților de bază în rândul populației adulte, precum și a factorilor determinați pentru aceste abilități.

Astfel, PIAAC oferă date calitative de înalt nivel cu privire la competențele necesare pentru integrarea pe piața muncii, distribuția socio-demografică a competențelor și competențele necesare în contextul societății cunoașterii și în contextul economic și social global al țării participante.

Totodată, datele colectate permit sondarea legăturilor dintre abilități cognitive cheie și o serie de variabile, ceea ce asigură o bază solidă pentru analize cu relevanță pentru politicile din domeniu. În acest fel, PIAAC facilitează o înțelegere mai bună a performanței sistemelor de educație și formare, oferă o imagine de ansamblu cu privire la gradul de alfabetizare a populației, evidențiază clivajele dintre piața muncii și oferta de educație și formare, nivelul de echitate în ceea ce privește accesul la educație și mobilitate educațională, tranziția absolvenților spre piața muncii și permite identificarea categoriilor de populație în situație de risc.

În aceste condiții, participarea României la cel de-al doilea ciclu PIAAC este necesară și oportună, cel puțin din următoarele motive:

- Comisia Europeană susține participarea la acest program deoarece datele obținute confirmă faptul că situațiile diferite din statele membre necesită abordări diferite și oferă participanților noi resurse de bune practici;
- Din perspectiva dezvoltării economice se pot optimiza: analiza productivității, susținerea creșterii economice, a competitivității, a gradului de ocupare a populației pe diferite grupe de vârstă, evaluarea nevoilor de competențe și dezvoltarea unui set de competențe mai cuprinzător etc.;
- Din perspectiva dezvoltării sociale se pot susține mai eficient: echitatea, mobilitatea, identificarea grupurilor cu risc, și adoptarea de măsuri pentru sprijinirea grupurilor vulnerabile în domeniile educație, formare profesională, sănătate, ocupare, voluntariat etc.;
- Din perspectiva dezvoltării tehnologice se poate extinde și aprofunda în mod ținut pregătirea pentru aplicarea noilor tehnologii, dezvoltarea serviciilor publice etc.;
- Din perspectiva abordării aspectelor privind migrația se pot identifica și valorizarea competențele dobândite de către emigranți/imigranți în beneficiul societății/comunității.

Informațiile obținute prin implementarea programului la nivel național sunt utile pentru fundamentarea politicilor naționale din domeniul educației și formării profesionale, precum și pentru politicile publice din domenii conexe – ocuparea forței de muncă, dezvoltarea sistemului de calificări/ocupații etc.

Ca urmare a interesului de participare a României la PIAAC și ținând cont de complexitatea studiului și a gamei largi de vârstă a populației căreia i se adresează, precum și de competențele partajate între Ministerul Educației și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale în domeniul educației și formării adulților, exemplele de bună practică recomandă constituirea unui consorțiu național, format din instituții cu responsabilitate în domeniile educației și muncii. Astfel, implementarea PIAAC la nivel național va fi asigurată de Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI), în calitate de coordonator al Consorțiului, Școala Națională pentru Studii Politice și Administrative (SNSPA) și Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS), în calitate de membri ai consorțiului pentru implementarea PIAAC. Totodată, Școala Națională pentru Studii Politice și Administrative, Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării și Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale au fost desemnați prin ordin comun al miniștrilor educației și muncii și solidarității sociale pentru pregătirea și depunerea propunerii de proiect conform termenilor și condițiilor stabilite prin apelul la propuneri ERASMUS-EDU-2024-PIAAC-IBA. În aceste condiții, SNSPA a depus proiectul, din partea României, la grantul Erasmus+ oferit de Comisia Europeană.

2.4. Alte informații

România va utiliza platforma PIAAC cu posibilitatea adaptării la contextul național a chestionarului de mediu economica-social, care trebuie să reflecte situația educațională, de formare profesională, economică și socială a țărilor participante, precum și a itemilor cognitivi pentru cele trei domenii de abilități cognitive.

În ceea ce privește costurile internaționale, în cuantum de 600.000 de euro, vor fi acoperite parțial prin sprijinul acordat de Comisia Europeană în cadrul programului Erasmus+, pe o perioadă de trei ani. Contractul cu Comisia Europeană pentru costurile internaționale de participare ale României la PIAAC pentru perioada 2025-2027 (grant de 240.000 euro) a fost semnat.

Implementarea studiului PIAAC presupune mai multe etape care includ: dezvoltarea cadrului de implementare și a instrumentelor studiului, pregătirea materialelor și procedurilor pentru pretestare (*field trial survey*) și testarea principală (*main survey*), alături de colectarea datelor și analizarea acestora și pregătirea raportului final. Aceste etape presupun, la rândul lor, sarcini bine definite, precum: traducerea și adaptarea instrumentelor, testarea funcționării versiunii naționale a testului, realizarea eșantionării, colectarea datelor și evaluarea (notarea) acestora, pregătirea datelor spre transmitere către consorțiul internațional.

De asemenea, statele participante trebuie să organizeze o pretestare, care presupune colectarea datelor pentru un număr de 1500 de adulți, alături de testarea principală, propriu-zisă, care implică participarea a 5000 de adulți cu vârste cuprinse între 16 și 65 de ani. Modalitatea de colectare a datelor este asistată de calculator și implică realizarea de interviuri în persoană, pentru administrarea chestionarului și evaluarea directă a abilităților cognitive, colectarea acestor date fiind realizată prin intermediul dispozitivelor electronice de tip tabletă.

Activitățile de eșantionare a populației participante, foarte importante pentru acuratețea datelor obținute, vor beneficia de asistența tehnică a experților OCDE, iar implementarea studiului se va face cu respectarea unui program stabilit de consorțiul internațional și a standardelor tehnice comune, la care fiecare țară participantă trebuie să adere.

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al prezentului act normativ

3.1 Impactul social Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
3.2 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.3 Impactul macroeconomic Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.3.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.3.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4. Impactul asupra mediului de afaceri Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.5 Impactul asupra mediului înconjurător Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.6 Alte informații Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.***)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent (2025)	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						

i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	1471	2332	1327	7115	1105	2670
a) buget de stat, din acesta:	1471	2332	1327	7115	1105	2670
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
iii. Transferuri între unități ale administrației publice	1471	2332	1327	7115	1105	2670
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:	-1471	-2332	-1327	-7115	-1105	-2670
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Buget de stat	Buget de stat	Buget de stat	Buget de stat	Buget de stat	Buget de stat
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele						

și metodologia de calcul utilizată b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații	Bugetul pentru participarea la PIAAC va fi asigurat prin suplimentarea bugetului Ministerului Educației					
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ): <i>- Nu este cazul</i>						
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
5.6. Alte informații Până la 80% din costurile internaționale pentru perioada 2027-2029, ar putea fi acoperite dintr-un alt apel al Comisiei Europene, care însă depinde de bugetul alocat noilor generații de programe europene în domeniul educației.						
Secțiunea a 6-a:						
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Nu este cazul						
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Nu este cazul						
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Nu este cazul						
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Nu este cazul						
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării						

<p>c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Prezentul proiect de act normativ este supus avizării Consiliului Legislativ.</p>
<p>6.6 Alte informații Nu este cazul</p>
<p>Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>
<p>7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Proiectul de act normativ a fost afișat pe site-ul a Ministerului Educației....</p>
<p>7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>7.3 Alte informații Nu este cazul.</p>
<p>Secțiunea a 8-a: Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ</p>
<p>8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Nu este cazul.</p>
<p>8.2 Alte informații Nu este cazul.</p>

Față de cele prezentate, a fost promovat prezentul proiect de **HOTĂRÂRE** privind participarea României la cel de-al doilea ciclu al Programului de evaluare internațională a competențelor adulților PIAAC 2025-2029 dezvoltat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică